

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 293/04-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Juraja Néveriho, bytom V. O., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19, čl. 20, čl. 35, čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Komárno sp. zn. 10 C 179/01 z 20. mája 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Juraja Néveriho o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2004 doručená sťažnosť Ing. Juraja Néveriho, bytom V. O. (ďalej len „sťažovateľ“), z 21. júla 2004, ktorou namietal porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 19, čl. 20, čl. 35, čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 179/01 z 20. mája 2004 o zastavení konania vedeného pod sp. zn. 10 C 179/01 vo veci žaloby sťažovateľa proti Poľnohospodárskemu družstvu Kolárovo o vydanie poľnohospodárskych pozemkov, majetkového podielu,

vydanie bezdôvodného obohatenia a o náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj ušlého zisku v časti týkajúcej sa vydania majetkového podielu, vydania bezdôvodného obohatenia, náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady ušlého zisku.

Sťažovateľ uviedol, že okresný súd, ktorému bola sťažovateľova žaloba v predmetnej veci postúpená Krajským súdom v Nitre „... od začiatku presadzoval poplatkovú povinnosť za podanú žalobu, hoci podľa môjho názoru zákon o súdnych poplatkoch 71/92 Zb. oslobodzuje podania od súdnych poplatkov v prípade ak sa jedná o podania vyplývajúce z 229/91 Zb.

Situácia dospela do toho štádia, že súd bez poplatkovej povinnosti bude konať len vo veci vydania pozemkov a konanie v časti žaloby o vydanie majetkového podielu v hodnote 183 121,- Sk ako aj v časti vydania bezdôvodného obohatenia vo výške cca 1 000 000,- Sk z dôvodu užívania môjho majetku uznesením z 20. 05. 2004 zastavil do zaplataenia súdnych poplatkov vo výške cca 48 tis. Sk.

Uznesenie súdu o zastavení konania okrem toho, že je v rozpore s § 1, § 2, § 3, § 4 Občianskeho zákonníka, t. j. zásadami zákonnosti, keď umožňuje neoprávnenej osobe v rozpore so zákonnosťou užívať cudzí majetok, je podľa môjho názoru trestným činom, ktorý zlegalizuje ďalšiu trestnú činnosť výsledkom ktorej je obmedzovanie mojich základných ľudských práv a slobôd (...)“.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol: „zastavením časti konania 10 C 179/2001 z dôvodu nezaplataenia súdnych poplatkov, došlo k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa podľa čl. 19, čl. 20, čl. 35, čl. 46, čl. 48 Ústavy, preto ruší uznesenie z 20. 05. 2004 vo veci 10 C 179/2001 a nariaďuje aby súd vo veci konal v rozsahu celého podania bez vyrubenia súdnych poplatkov nakoľko podania v uvedenej veci sú oslobodené od poplatkovej povinnosti.“

Sťažnosť sťažovateľa nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 2 a § 50 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“). K sťažnosti predovšetkým nebolo pripojené splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom, tak ako to ustanovuje § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Sťažovateľ nepripojil k sťažnosti kópiu právoplatného rozhodnutia, ktorým malo dôjsť k zásahu do jeho základných práv a ktoré svojou ústavnou sťažnosťou napádal (§ 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde). K sťažnosti nepripojil ani dôkazy o využití opravných prostriedkov, resp. dostupných právnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k namietanému zásahu do ním označených základných práv (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd listom zo 6. augusta 2004 upozornil sťažovateľa na náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ako aj na skutočnosť, že jeho sťažnosť tieto zákonom predpísané náležitosti nespĺňa. Vyzval ho, aby v lehote do 14 dní od doručenia výzvy nedostatky svojej sťažnosti odstránil, inak bude jeho sťažnosť odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ reagoval podaním z 24. augusta 2004 doručeným ústavnému súdu 27. augusta 2004, v ktorom okrem iného uviedol: „*V prílohe prikladám uznesenie 10 C 179/2001 z 20. 05. 2004 o zastavení konania (...) z dôvodu nezaplatenia súdnych poplatkov.*

Voči predmetnému uzneseniu nebolo podané odvolanie, nakoľko uznesením OS Komárno 10 C 179/01 z 04. 04. 2002 bola žiadosť na oslobodenie od súdnych poplatkov zamietnutá, následne uznesením KS Nitra 25 Co 34/02-79 z 30. 02. 2002 predmetné uznesenie bolo potvrdené aj keď bolo nariadené prehodnotiť výšku poplatkovej povinnosti.

Po zmene a doplnení podania (žaloby, pozn.) dňa 29. 07. 2003, v nadväznosti na uznesenie KS Nitra z 30. 02. 2002 (správne malo byť z 30. 12. 2002 ako vyplýva z pripojených príloh, pozn.) Okresný súd v Komárne 1. 12. 2003 vydal nové výzvy na zaplatenie súdnych poplatkov v inej výške.

V nadväznosti na uvedenú výzvu som podal 06. 01. 2004 opätovne žiadosť na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Následne sa spisala zápisnica na OS Komárno dňa 11. 03. 2004 kde sa upresnili číselné hodnoty podania.

Následne 24. 03. 2004 OS Komárno vydal výzvy na zaplataenie súdnych poplatkov, ale na odlišné finančné istiny než zápisnične dňa 11. 03. 2004 boli ustálené.

Proti uvedeným výzvam som podal odvolanie s poukazom na vady, dňa 21. 7. 2003.

Záverom OS Komárno uznesením 10 C 179/2001 z 20. 05. 2004 konanie vo väčšej časti podania zastavil (...).“

V podaní z 24. augusta 2004 požiadal sťažovateľ zároveň o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

1. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2. Sťažovateľ namieta v konaní pred ústavným súdom porušenie svojich základných práv uznesením okresného súdu sp. zn. 10 C 179/01 z 20. mája 2004 o zastavení konania vedeného pod sp. zn. 10 C 179/01 v časti týkajúcej sa návrhu na vydanie majetkového podielu, vydanie bezdôvodného obohatenia, na náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu ušlého zisku (kópiu označeného rozhodnutia predložil sťažovateľ ústavnému súdu v prílohách pripojených k doplňujúcemu podaniu z 24. augusta 2004).

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Citované ustanovenie čl. 127 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Uvedený princíp sa nepochybné týka prípadov, v ktorých sa sťažovatelia ako účastníci súdneho konania môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd, k porušeniu ktorých malo dôjsť pochybením vo veci konajúceho súdu, využitím opravných prostriedkov, ktoré im na tento účel dáva k dispozícii zákon [v danom prípade predovšetkým Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 14 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“)].

Podľa § 14 zákona č. 71/1992 Zb. na konanie vo veciach poplatkov, ak tento zákon neustanovuje inak, platí primerane Občiansky súdny poriadok.

Podľa prvej vety § 201 OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyklučujú podanie odvolania proti uzneseniu súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.).

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súdu dovolacieho (§ 10a ods. 1 OSP) odňatím možnosti konať sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež v prípade, keď súd zastaví konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci podmienky pre tento postup neboli splnené (porovnaj R 50/1997, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. augusta 2001 sp. zn. 2 Cdo 6/01).

3. Na základe uvedených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ sa mohol ochrany pred zásahom do svojich základných práv a slobôd spočívajúcim v napadnutom uznesení okresného súdu sp. zn. 10 C 179/01 z 20. mája 2004 o zastavení konania účinne domáhať využitím riadneho opravného prostriedku – odvolania a v prípade potreby aj mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania v konaní pred všeobecnými súdmi.

Ústavný súd neakceptoval argumentáciu sťažovateľa zdôvodňujúcu nepodanie odvolania proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 10 C 179/01 z 20. mája 2004 negatívnym rozhodnutím okresného súdu (uznesenie sp. zn. 10 C 179/01 zo 4. apríla 2002) a následne aj odvolacieho súdu (uznesenie č. k. 25 Co 34/02-79 z 30. decembra 2002) o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov v konaní sp. zn. 10 C 179/01 podľa § 138 ods. 1 OSP, pretože toto negatívne rozhodnutie o sťažovateľom uplatnenom oslobodení od súdnych poplatkov podľa § 21a ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov v predmetnom konaní nie je podmienené, resp. prejudikované nepriznaním oslobodenia sťažovateľa od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 OSP.

Právomoc všeobecných súdov poskytnúť sťažovateľovi ochranu pred zásahom do jeho základných práv a slobôd v danej veci vylučuje právomoc ústavného súdu na meritórne prerokovanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

V dôsledku tejto skutočnosti sa rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom stalo bezpredmetným.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2004